

Μέγαρα.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΚ ΜΕΓΑΡΩΝ.

—οοο—

Φίλιτατε Φαίδων!

Ἰπὸ χθῆς μὲ ζήτεις ματαίως περὶ ὅλας τὰς τρεῖς πέζας τοῦ Σόλωνος, εἰς ὅλας τὰς σκιὰς τῶν Πατησίων, καὶ εἰς τ' ὄνομά μου δὲν ἀποκρίνεται ἡ ἰχθὺς τοῦ Χαρτείου. Ἴσως μὲ φαντάζεσαι συνωμότην στενάζοντα εἰς τῶν ὑποδίκων τὰς φυλακάς, καὶ ἴσως περιέτρεξας ἤδη τοὺς ἀρτιχώστους τάφους τοῦ νεκροταφείου. Πρὸς Θεοῦ, ἰδὲ μὴ μᾶς συντάξῃς τινὰ τῶν ψυχρῶν ἐκείνων ἐπιταφίων, οὐς χιλιάκις ἤκούσαμεν ἀναλλοιώτως λέγοντας τὰ αὐτά, καὶ ἐφθονοῦμεν τὸν νεκρὸν ὅστις δὲν τοὺς ἤκουεν. Ἀντὶ νὰ ἐκθέσω σὲ καὶ ἐμὲ εἰς τοιοῦτον κίνδυνον, προτιμῶ ἀμέσως νὰ σοὶ ὁμολογήσω ὅτι ὁδοιπορῶ. Ἐγὼ ὅστις, ὡς σὺ, ὡς καὶ τόσοι ἄλλοι ἔντιμοι κάτοικοι τῆς ἐνδόξου ἡμῶν πρωτεύουστος, ἐγνώριζον ἐκ γενετῆς ὡς βόρειον πόλιν τὴν Ἐκφισίαν καὶ ὡς νότιον τὸν Πειρικῆ, ἐγὼ, ἐφάμιλλος ἤδη τοῦ Κολόμβου καὶ τοῦ Φραγκλίνου, ὁδοιπόρησα καὶ ἐφθασα ἕως εἰς τὰ Μέγαρα.

Καὶ ἰδοὺ πῶς ἐκ μικρῶν ἀφορμῶν προέκυψε τὸ μέγα συμβάν. Ἀφ' οὗ σὲ ἀφῆκα χθῆς, ἐπέστρεφον εἰς τὴν οἰκίαν μου διὰ τῆς ὁδοῦ Ἀθηνᾶς, καθ' ἣν στιγμὴν ἐξεύγνουον τοὺς ἵππους εἰς τὸ λεωφορεῖον. Ἐκεῖ ἀπῆντησα τὸν νέον φίλον μας, τὸν φιλολόγον ἐκ Γερμανίας. Οὗτος μοι εἶπεν ὅτι ἀπέρχεται εἰς Μέγαρα, καὶ μ' ἐπρότεινε νὰ τὸν συνοδεύσω. Καὶ ἐγὼ μὲν ἐγέλασα, ἐκεῖνος ὅμως μοι ἐπανέλαβε σπουδαίως τὴν πρότασιν.

— Ἄλλ' ἔχω ὑποθέσεις ἐν Ἀθήναις, δὲν διέταξα τὰ κατ' ἐμαυτὸν, ἔπειτα οὐδὲν ἐφόδιον ἔχω διὰ τὴν ὁδοιπορίαν, τῆ εἶπα, πρὸς ἀποφυγὴν τοιαύτης πρωτακούστου προτάσεως.

— Διαθήκην, μοι ἀπεκρίθη γελῶν, εἶναι περιττὸν νὰ γράψῃς, πρὶν ἐκτεθῆς εἰς τὴν ὁδοιπορίαν. Ἄν ἔχῃς ὑποθέσεις ἐν Ἀθήναις, αὐριον ἐπιστρέφεις καὶ τὰς ἐπαναλαμβάνεις, καὶ ἐφόδια ἔχω ἐγὼ τ' ἀπαιτούμενα, καὶ ἰδοὺ αὐτά.

Λαθῶν δ' ἐκ τοῦ κάλπου του μοι ἐδείξεν ἓνα μι-

κρὸν Παισανίαν, καὶ τὸ χαρτοφυλάκιόν του, πλήρες παντοδαπῶν σμειώσεων. Καὶ οἱ λόγοι μὲν οὗτοι ὀλίγον ἀκόμη μὲ ἐπεισαν· πολὺ δὲ περισσότερον ἡ σκέψις ὅτι ὁ ξένος οὗτος ἤρχετο ἐκ περάτων τῆς Εὐρώπης, ὅπως σπουδῆσῃ τὴ κλασσικὴν ἡμῶν ἐδραφὸς, ἐγὼ δὲ, καὶ τόσοι ἄλλοι, τὸν λόγιον μάλιστα καὶ τὸν φιλολόγον ἐπαγγελλόμενοι, δὲν γνωρίζομεν σπιθαμὴν ἐκτὸς τῆς πόλεως εἰς ἣν ἐγεννήθημεν, ματαιοσχαλίας νομίζοντες ὅτι ὀλίγον ἐνδιαφέρουσι τὰς βιωτικὰς ἡμῶν ἀνάγκας καὶ τὰ ὑλικά κέρδη. Οὕτω διηλογιζόμενος, εἰσεπήδησα εἰς τὴν ἀμαξάν, καὶ ἐτέθην ὑπὸ τὰς ὀδηγίας τοῦ Γερμανοῦ, ὅπως μὲ χειραγωγῆται εἰς τὴν πατρίδα μου.

Κατ' ἀρχὰς διέβημεν ἐμπρὸς τῆς Ἀγίας Τριάδος, ἥτις ἤξεύρεις ὅτι δεικνύει τὴν θέσιν τοῦ ἀρχαίου Λιπίλου, καὶ εἰσῆλθαμεν εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ βοτανικοῦ κήπου, ἥτις, ὡς ἐπίσης γνωστὸν σοὶ εἶναι βεβαίως, ἐλέγετο ἱερὰ ὁδὸς, διότι δι' αὐτῆς διήρχετο ἐτησίως ἡ ἱερὰ τῶν Ἐλευσινίων πομπή. Ὅσακις κατὰ ταύς περιπάτους μας προχωροῦμεν μέχρι τοῦ βοτανικοῦ, ἤξευρες, ὅτι εἰσερχόμεθα εἰς τὸν δῆμον τῶν Λακιαδῶν, ὅτι αἱ ὠραῖαι συκαὶ τῶν ἐκατέρωθεν κήπων, εἰσὶν αἱ ἀπόγονοι τῆς ἀρχαιότου συκῆς, ἣν ὁ Φύταλος ἔλαθε πρὸς τῆς Δήμητρος εἰς ἀμοιβὴν ὅτι, πλανωμένην τὴν θεὰν εἰς ζήτησιν τῆς θυγατρὸς τῆς, τὴν ἐφιλοξένησεν εἰς τοῦτο τὸ μέρος; ἤξευρες ὅτι ἡ ἐκκλησία ἐκεῖνη ἢ παρὰ τὸ φρέαρ, ἐγείρεται ὅπου ἦν ἄλλοτε ὁ ναὸς τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Κόρης, τὸ δὲ παρεκκλήσιον κατὰ τὸ πέρασ τοῦ ἐλαιῶνος ὅτι πιθανῶς ἀντικατέστησε τὸν γαῖσκον ὃν οἱ Ἀθηναῖοι ἀνέθηκαν εἰς τὸν ἥρωα Κυκμίτην, διότι τοὺς ἐμύησεν εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν κυάμων; Ἐγνώριζες τέλος ὅτι εἰς τὴν γέφυραν ἐφ' ἧς διερχόμεθα τὸν Ἰλισσόν, αἱ κήραι τῶν Ἀθηναίων, ἱστάμεναι κατὰ τὴν διάβασιν τῆς πομπῆς, ἐδέχοντο διὰ προκλητικῶν σκομμάτων τοὺς πομπεῦστας νεανίας; Ἐγὼ κἂν, ὅλα ταῦτα τὰ ἔμαθα ὑπὸ τοῦ συνοδοιπόρου μου, καὶ ἄλλα πολλὰ, ὧν ἐξεις τὸ μέρος σου.

Ἀπὸ τοῦ ἐλαιῶνος προχωροῦμεν διὰ γυμνοῦ τοῦ πεδίου πρὸς τὰς Πύλας, ὡς ἐκαλεῖτο, κατὰ τὸν Γερμανόν μου, τὰ πάλαι ἡ στεγὴ εἰσοδος τῶν ἀντιπέραν